

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Charlottenborg, den 12. november 2020

Akademiraadets svar på ødelæggelsen af Frederik V-busten

Det er med meget stor alvor, at Akademiraadet kan konstatere, at en buste af Akademiets grundlægger Frederik V er blevet stjålet fra Charlottenborgs Festsal og derefter ødelagt.

Akademiraadet er statens rådgiver i billedkunstneriske og arkitektoniske spørgsmål, og normalt udtaler vi os kun om spørgsmål, der har principiel betydning for de kunstarter, vi er valgt til at fremme.

Vi er således primært et rådgivende organ, men Akademiraadet forvalter også en kunstsamling, som busten var en del af, og som ansvarlige for den er vores stilling selvfølgelig klar: Der er tale om tyveri fra en offentlig kunstsamling, svarende til tyveri fra et museum, og derfor har vi naturligvis meldt sagen til politiet, som nu er i gang med efterforskningen.

Vi har i Akademiraadet modtaget en mail fra "De Anonyme Billedkunstnere", som vi må antage er de samme anonyme billedkunstnere, som har stjålet og destrueret busten. Da der i den henvendelse, vi har modtaget, argumenteres for handlingen som en kunstnerisk aktion, og da Akademiraadet var ejer af det værk, der er blevet stjålet og destrueret, finder vi det nødvendigt at uddybe vores holdning:

Kunstsamlingen består af overvejende dansk kunst fra 1700- og 1800-tallet. Både arbejder af berømte, og i dag knap så kendte kunstnere, som alle har været med til at præge dansk kunsthistorie. Som helhed repræsenterer denne kunstsamling et, for dansk kultur, helt centralt fælles kunstnerisk reservoir af historisk viden om skiftende tiders kunstneriske udtryk og betydninger. Som det er tilfældet med alle væsentlige historiske kunstsamlinger, består også denne samling af værker skabt i en særlig historisk og samfundsmæssig tid og sammenhæng, som de enkelte værker udspringer af og samtidig også er billeder på.

Samfundsmæssige og kunstneriske ideer, udtryk og idealer ændrer sig over tid og det er derfor af basal betydning, at vi som samfund har adgang til et fælles arkiv af erfaringer, billeder og forestillinger, som knytter sig til vores fælles historie. Kunsten er med andre ord udtryk for en kollektiv bevidsthed, som vi som individer og samfund til stadighed kan vende tilbage til, reflektere over og - på godt og ondt - tage ved lære af. Samlingens værker bliver da også løbende udlånt til inden- og udenlandske udstillinger og omtalt eller reproduceret i bøger og kataloger.

Salys buste af Frederik V var en del af Akademiets kunstsamling og et kondenseret udtryk for de kunstneriske idealer og den samfundsmæssige kontekst den var skabt i. Busten er ikke skabt for at hylde racisme og slavehandel. Den er skabt i en kontekst, hvor det var normalt, at kongen var ene-

vældig og at slavehandel fandtes. Det er ikke en normalitet vi finder acceptabel i dag, og det er uhyre væsentligt, at vi ikke bagatelliserer de overgreb, der fandt sted dengang. Men det er også vigtigt, at vi ikke pålægger fortiden vor tids normer. Saly skabte ikke sin kunst for at provokere, han skabte den inden for de rammer, der var for kunsten, da han levede. Det betød blandt andet, at man som kunstner var bundet til magten. Opgaverne lå hos kongerne og kirken. Der var ikke andre muligheder. I den kontekst var han en væsentlig kunstner, rytterstatuen på Amalienborg er bredt anerkendt som en af de ti bedste i verden.

Når "De Anonyme Billedkunstnere" forsøger at retfærdiggøre ødelæggelsen af Salys buste ved at hævde, at intentionen var at "lære af fortiden for at ændre fremtiden", er Akademiraadet af den modsatte holdning: Rådet er overbevist om, at hvis vi forsøger at slette fortiden, ved f.eks. at destruere dens kunst, får vi kun sværere ved at forstå den og dermed også at tage ved lære af den.

"Hvad er en symbolsk ødelæggelse af en gipsbuste mod Danmarks ødelæggende historiske handlinger som kolonimagt?" skriver "De Anonyme Billedkunstnere" i deres mail til os. Men ødelæggelsen af busten er jo desværre ikke symbolsk, den er helt reel, og den bliver ikke mindre reel af at betragte handlingerne som en kunstnerisk aktion.

Det er en farlig politisk holdning at betragte en hvilken som helst given handling som retfærdiggjort af et større onde, en holdning, som Akademiraadet tager stærkt afstand fra. Det kan ikke ændres ved at hævde, at handlingen er kunst.

Derfor mener Akademiraadet, at ødelæggelsen af Frederik V-busten — stik imod den erklærede hensigt — er kontraproduktiv i forhold til at skabe grobund for en konstruktiv offentlig diskussion af vores fortid som kolonimagt, og af nutidens væsentlige identitetspolitiske problemstillinger.

Det kunstneriske felt har, historisk set, ligesom resten af samfundet, været præget af en lang række mere eller mindre fastforankrede kulturelle forestillinger om, hvem der har mulighed for og lov til at deltage og agere i feltet. Det har skabt nogle begrænsende strukturer, hvad enten disse handler om f.eks. køn, alder eller etnicitet, som har favoriseret bestemte aktører og stemmer til fordel for andre.

Akademiraadets holdning er generelt, og upåvirket af det aktuelle tyveri og hærværk, at vi skal bryde med denne strukturelle forskelsbehandling og insistere på et åbent, inkluderende og afbalanceret menneskesyn, som ser muligheder og kvaliteter i mangfoldigheden, og som forstår, at det er i anerkendelsen af diversiteten, at vores kultur og fællesskab kan videreudvikles og styrkes. Dette gør vi ikke ved at destruere fortidens kunst, men ved at skabe en ny kunst, der er tidsvarende og betydningsfuld.

Akademiraadet

Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster virker til kunstens fremme og som statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål. Akademiraadet behandler henvendelser fra statslige myndigheder og kan på eget initiativ indhente oplysninger fra og fremsætte erklæringer over for statslige myndigheder og institutioner samt over for offentligheden. Akademiraadet står til rådighed som rådgiver i kunstneriske spørgsmål for kommunale myndigheder.